

EWEPURU EZE AHU N'OCHEEZE MA MEE KWA KA MPAKO YA DAA

Daniel 4:1-37.

IHEOMUMU 421

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: "N'iwu ndi namu anya nyere ka okwu a siteworo, o bu kwa n'okwu-onu ndi nsọ ka ihe a si puta: ka ndi di ndu we mara na onye ahu nke kachasi ihe nile elu nāchi achi n'ala-eze nke madu, o bu kwa onye o bula O choro inye ya ka O nēnye ya" (Daniel 4:17).

I Nro Eze Roro

- 1 Nebukadneza kwuputara ihe banyere ochichi Chineke nke naadi ebighiebi, Daniel 4:1-3.
- 2 Eze ahu roro nro banyere otu osisi ukwu nke egbuturu n'ala, Daniel 4:4-17; Abu Oma 37:35, 36.

II Nkwa nke Nro ahu na Idokananti

- 1 Ndi amamihe nke Babilon apughi ikwa nro nke eze ahu, Daniel 4:18, 6, 7; 2:2-13.
- 2 Daniel kwara nro ahu; Daniel 4:19-26; 2:36-45.
- 3 Daniel nyere eze ndumodu ka o naa nti n'idokananti nke nro ahu ma si kwa na mmehie ya chigharia, Daniel 4:27; Aisaia 58:1; Jeremaia 26:3; Ezekiel 3:18; Matiu 27:19; Ndi Hibru 12:25.

II Mmezua Ya

- 1 Mgbe onwa iri na abuo nke nganga na iju ebere nke Chineke gasiri ewepuru Nebukadneza n'oeche eze, Daniel 4:28-32; 5:20; 2 Ihe Emere 26:16; 32:25; Aisaia 14:12-15.
- 2 Ebe esi n'obi ya chupu ya, eze ahu biri n'ohia dika anohia, Daniel 4:33 Daniel 5:21; Abu Oma 32:9.
- 3 Mgbe oge asaa gabigasi, Nebukadneza, chigharikwutere Chineke, nghota ya wee laghachikwute ya, Daniel 4:34; Olu Ndi-ozu 8:22.
- 4 Enyeghachiri Nebukadneza alaeze ahu mgbe o kwenyere na Chineke naachichi n'Eluigwe na n'eluwa, Daniel 4:35, 36, 17, 25, 32.
- 5 Eze bu Nebukadneza naagbama ya ma naadokananti banyere mpako, Daniel 4:37, 1-3; Ilu 16:18; 29:23; I Jon 2:16; Nkpuge 3:17.

NKWA DI ICHEICHE

N'iehomumu anyi nke garaaga anyi muru Daniel isi abuo wee choputa na o bu site na nro ka Chineke kpugheere Nebukadneza na ya onweya bu isi olaedo ahu nke di n'onyinyo ahu nke naegosi alaeze di icheiche nke uwa. Chineke nke Eluigwe nyere ya alaeze nke Babilon na ike niile, ume na ebube nke alaeze ahu, wee kpoo ya eze nke ndieze. Ma onye bu mmadu ahu nke naenweghi ncheghari onye Chineke goziworo, buli kwa ya elu, mee kwa ka ihe gaara ya nkeoma, nke naagaghi ewere otuto ahu niile nye onweya, ma chefue na o bu Chineke naenye ihe ndia? Nebukadneza ka gaje imuta na ikwuputa na "Onye ahu nke kachasi ihe nile elu nāchi achi n'ala-eze nke madu."

Idokananti Eburu n'Amuma Nye Eze ahu

Nebukadneza enwewo ogan'iru n'agha niile na n'ochichi ya. O meriwo ndi iro ya niile otu o kwesiri, udo na ogan'iru wee di n'alaeze ya nke o naachi. O nwewo ogan'iru n'ime ka Babilon buru otu nime ihe ebube ndi ahu nke uwa nwere. Ihe o bula nke o tinyeworo aka agawo kwa nkeoma. O dighi kwa ihe o bula foduru ya icho iji mezue ochicho ya dika nwoke, maobu iji tukwasu n'ebube ya dika eze ukwu. Mgbe o no n'ulo ya otu a n'udo ihe naagakwara ya nkeoma n'obieze ya o roro otu nro. Nro a, nke akwara nkeoma n'ebegugu anyi ka eze chetara ma kwaa ya na nkenke. Ma eze amataghi ihe nro a

putara maqlị. Ọ gaabuworị ihe doroanya site n'otú nrọ ahụ si dị na ọ bụ ihe enyere eze iji dọsie ya akanántị ike megide mpako na inye onweya otuto, na igosi na Chineke gaezite mwedan'ala dị ngwangwa nye ndị niile náenye onweha otuto n'ih ihe ha luputara maqbụ nke ha nwere. Ọ dighị mkpà ikwu, na nrọ a na ihe niile ọ gaeweta nyere eze ezi mmekpaarụ nime obi ya.

Mgbe ndị amamihe nke Babilon náenweghị ike ikwowa isi nrọ ahụ, Daniel batara n'iru eze. Eze nyere igbáàmà dị ebube banyere ikwesị ntụkwasiobi nke Daniel, bụ onye amụma nke Chineke, o wee kọrọ ya nrọ ya. Rue otú hour Daniel ekwughi okwu ọ bụla n'iru eze. Échichè niile nke Daniel mere ka ọ maa jijiji, ọ gaabuworị n'ih na nkwa nke nrọ a dị iche site na nke mbụ. Iguzo n'iru onye ọchichị dị ukwu nke ụwa gwa ya ndahie ya bụ ihe dị iche site n'iguzo n'iru ya náagwa ya na ọ bụ eze ukwu, isi ọlaedo n'átumáatù nke alaeze nke ụwa niile. Ma site n'okwu agbamume nke eze, Daniel wee kwue na osisi ahụ nke toworo wee dị ike bụ eze, "idi-uku abawo kwa uba, rute n'elu-igwe, ebe ị nāchi erutewo kwa ná nsotu uwa." Ma dika nrọ ahụ sị kwue, agaesi n'ebe mmadụ bi chụpụ ya wee mee ka ebeobibi ya dīrī n'etiti anụhija, nke ọhija, ọ gaata kwa ahijia dika ehi, igirigi nke eluigwe gaedè kwa ya rue mgbe oge asaa gaagabiga n'isi ya. Mgbe ahụ Daniel, n'ikwesị ntụkwasiobi nye Chineke ya, n'itinye onweya n'ih izendụ, nyere eze ndumọdụ wee gwa ya ka o were ezi omume tijipụ mmehie ya, were kwa imere ndị ewedaran'ala amara tijipụ ajomume ya niile. Lee ụdị akụkọ pụrụ iche nke nrọ ahụ ákáluputaworị ma asị na Nebukadneza bụ eze nara ntị n'ịdọkanántị ahụ!

Ajọmume Nke Eze

Anyị gaecheworị na ịdọkanántị na ndumọdụ niile ahụ dị mma aghaghị iluputaworị ihe ahụ achoro ka ọ luputa, ma ọ dighị ihe juputara ná nduhie na aghughọ karịa ndụ ahụ juputara n'ih ejojọ nke amurụ mmadụ nime ya. Náagbaghijagugọ Nebukadneza zubere irita uru zuruókè site na ndumọdụ ahụ nke ọ natara. O nwere ezi ntukwasịobi n'amamihe na odudu Chineke nke onye amụma ahụ. O nwere ndabere siri ike inara nkwaputa ahụ niile dika ozi bụ eziokwu nke sitekwara n'aka Chineke, ọ bughị kwa ihe dị n'omume nke eze ukwu ahụ ileli ozi ahụ doroanya nkeoma na o sitere na Chineke ahụ bụ Onye ọ hụworo ihe iribáàmà na ọlụ ebube ya niile. Ma ọ naadiri ndị ọgaranya na ndị dike ike mgbe ha nọ n'ebube na n'okwuiretọ ha ikwesị ntukwasịobi nye ihe ahụ niile nke ha matara na ọ bụ ọlụ dīrī ha banyere ihe ahụ zirizezi nke kwesikwara ekwesị. Onyenzoputa na ndiozi Ya ekwuwo na ọ bụ ihe siri ndi otú a ike nke ukwu ibà n'Alaeze nke Eluigwe, Nebukadneza agaghị apụ iche nime ndi ahụ. Olee onye ahụ nke náenwebeghị nzoputa n'ulolulụ ndiwa onye apurụ inye ụdị ikike na ebube di otú a nke náagaghị ejuputa ná nganga rue n'ebe ọ gaechè na ọ dighị onye ọzọ ka ya ukwu?

Ọ pụrụ ịbụ na eze chere échichè ogologo oge banyere ihe nrọ a putara, náagbaghị kwa agugọ o lezirianya n'ijè ya na nwaoge n'ih nrọ ahụ. N'ikpeazu otú arọ agabigawo, mgbe ọ naejègharị n'ebe dīelu nke obieze ya, n'imamma ya niile, nke ejiri uloibuagha na ulolu di icheiche chọọ ya mma. Gburugburu elu ebe ahụ ọ nọ na n'okpuru bụ obodo ahụ nke nwere ụzọ di icheiche maramma na mgbidi ukwu ya nke nwere otú narị onuzo ama buruibu. Nebukadneza, mgbe ọ naelègharị anya n'ih ndi a nke maramma nke ya onweya luputawokwara, kwuru okwu banyere ha ibuli onweya elu na ọ bụ site n'ike ukwu ya, wee rapụ ezi Nroputa ebighiebi ahụ nke Chineke, nke ọ buru na ewezuga ya, ya onweya agaghị abuworị ihe ọzọ ma ọ bughị ogbenye onuntụ dīkarisiri ala. O lere anya wee jaa ihe ndia ma o chéfuru nrọ ahụ, wee sị, "Ọ bugh nke a bu Babilon uku a, nke mu onwem wuworo ibu ulo ala-eze site n'ike nke akum na n'ih ebube nke ima-nmam?"

Ọ nwo olu "onye nāmu anya nke si n'eluigwe ka ọ naasi, Daniel naekwu ya ọzọ, na ọ bụ ọlụ dīrī ya, dika ọ bụ kwa ọlụ dīrī mmadụ niile, ka ha mara ma ghotā kwa na ọ bụ Onye ahụ nke kachasi ihe niile Elu naachi n'alaeze nke mmadụ naenye kwa ya onye ọ bula Ọ naachọ inye ya; ma n'oge nke ókéofu a n'ih niile nke o meworo, o chéfuru ihe niile ndia wee were ihe niile dika ihe o ji ike aka ya lụ. N'uzo di otú a o wee ranye mkpuruobi ya na okwuonu ya n'aka mpako nke jogburu onweya nke di ka ọ bụ ya bụ mmehie nke naarapara ya n'aru -- mmehie ahụ nke anaahụ mgbe niile n'ebe idukwu na ogan'iru nke umummadu di -- nke ruru n'ebe ikò ya juru mgbe ahụ ọ naejègharị náekwuokwu n'etiti ulolu ya niile na ebe ewusiri ike niile nke alaeze ya di ebube.

Ahuhụ Enyere Eze

Enyewo eze onwa irinaabụọ nke amara, bụ oge zuruezu iji tugharịa uche wee chègharịa site ná mpako na otuto efu ya. Ntárámahụhụ b́ara ngwangwa mgbe oge nke Chineke ruru. Mgbe eze ka kpụ okwu ahụ n'ónụ, olu si n'Eluigwe daa, náasị "Ala-eze apuwo n'aka-gi." Ihe ahụ nke eze hụworo ná nrọ, nke onye amụma ahụ kwesirị ntụkwasịobi kowakwara, mezuru n'ikpeazụ. Anaechè na isigbakara eze nke esitere na ya wepụ amamihe nke mmadụ nke dī nime ya o wee chee na ya bụ anụhịa. Nke a nwere ike ibụ eziokwu, n'ihī na mgbe ọ naekwuokwu banyere ọgwugwo ya ọ sirī, "Ihe-omumam we laghachikudem." Otú ọ dī anyī agaghī eche na nke a bụ nnọọ ọrĩa na mmekpaarụ nke mmadụ purụ irĩa, n'ihī na ọ bụ Chineke zitere ya dīka ihe mmehie na mpako ya luputara. O nyebigara amamihe ya otuto ókè, Chineke wee tugharịa amamihe ahụ ka ọ burụ échichè dīkarisirī ala nke ehi naata ahjahia, burụ onye náapughī inyere onweya aka maqlī ma dī kwa nzuzu dīka agaasī na ọ dīghī mgbe ọ burī mmadụ. Ihe niile ahụ akowara naegosiputa otù nime ihe otiti jogburu onweya nke purụ idakwasī mmadụ, náekwughī ihe ọ bula banyere ụdī eze ukwu a dī ike dīka Nebukadneza. N'ezie ọ bụ ihe dī egwù idaba n'aka Chineke nke Kachasī Ihe Niile Elu.

Ọgwugwo nke Eze Na Nlaghachi N'ochi chī

Oga asaa, nke purụ ibụ arọ asaa gabigara n'isi eze n'ónọdụ a ma "n'ogwugwu ubochi ahu nile mu onwem, b́ Nebukadneza, weliri anyam abua lekwasī elu-igwe." Ụdī ileanya n'eluigwe dī otú a naesite n'onye náahụju anya nke náleanya n'arirịọ maka inyeaka na ebere site náánī n'ebe ahụ nke ha purụ isi b́a. Ọ bụ ileanya nke nsopurū nye Chineke nke Eluigwe, na ileanya nke arirịọ ekpere maka ime ebere; ọ bụ kwa ile anya nke wetara mmeri. Eze n'onweya kwuru sī: "Ihe-omumam we laghachikudem, ọ bụ kwa Onye ahụ nke Kachasī ihe nile elu ka m'góziri ọ bụ kwa Onye ahụ nke nādī ndụ mgbe ebigh-ebi ka m'jara sọpuru kwa, Onye ọchichī-Ya bu ọchichi ebigh-ebi, ala-eze Ya nādigide kwa n'ogbo nile: ọ bu kwa ndī nile bi n'uwa ka anāgu n'ihē-efu ọ bu kwa dika O si achọ ka Ọ nēme n'usu-ndi-agma nke elu-igwe, na n'etiti ndī bi n'uwa: ọ dīgh kwa onye gēti aka-Ya ihe, si Ya, gini ka I meworo?"

Ọ nagidewo ikpé dī ọjọọ nke ukwu karĩa, kama ọ luputara ihe achoro ka ọ luputa. O mere ka obi mpako ya djala. O werutere ya nso imata Onye bụ ezi Chineke ahụ. O mere ka ọ malite ọlụ niile nke ọ purụ ilu iji sọpurū ma naeto kwa Jehova. O wepurū ihere maobu isungongọ n'obi ya n'ikwuputa mmehie ya na ntaramahụhụ kwesirī ekwesī nke ọ tara n'obi ya. O mere ka ọ burụ onyeòfufè nke nwere nchègharī na eze nke náaluru ezi Chineke ọlụ igbasa ozioma. Ọ mutawo na ọ bụ Eluigwe naachijachī, ugbu a kwa ọchichọ ya niile bụ ka mmadụ niile na mba niile na asusụ niile dī n'uwa niile muta kwa otù ihe ahụ náabughī imuta ya site n'óké iruujū dīka ya onweya nwaputara ya.

Na edebeèrè ya ike niile nke o ji burụ eze mgbe oge niile nke adighi ike ya gafesiri bụ kwa ihe náatūaka ezi nlekota ahụ purū iche na ebere nke idimma nke Chineke. Ọ purū ibụ na Daniel na ndī Hibru atọ ọzọ ahụ ndī nọ n'okwá dī elu na Goment ka Chineke ji luoqlu ijidere eze onodụ ya. Ha matara na nhuju anya a gaadi rue mgbe akara aka, na ọ gaadi kwa mma. N'uzo dī otú a, eze enwewo igbaàmà a nke naasī na mgbe ubochi niile nke nhujuanya ya gasiri na ndī ndumodu na ndiisi bjakutere ya ewee mee kwa ka ọ nozie n'elu alaeze ya, atukwasikwaara ya idjukwu nke kachasi.

Mgbe niile inabatara na ikwenyere inye ahuhu nke Chineke naeme ka mmadụ chota amara n'iru Chineke.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Jiri okwu nke gi kowaa nrọ ahụ nke Nebukadneza roro.
- 2 Gini bụ okwu ojija nke eze kwuru banyere amamihe na nghota nke Daniel?
- 3 Gini mere eze ji nwee ntukwasịobi ra otú a n'ebe amamihe na nghota nke Daniel dī?
- 4 Mgbe Daniel kowasiri nrọ ahụ, gini ọzọ ka o nwere igwá eze?
- 5 N'onodụ dī añaa ka ọ gaadiworī mfé na nrọ a gaabụ ihe

naagaghị emezu?

- 6 Gịnị ka eze kpụ n'ọnụ ikwu mgbe Jehova kwere ka ihe nrọ ahụ kwuwo mee?
- 7 Òlee ihe mmezu nke nrọ ahụ lụpụtara n'ebe eze nọ n'ogwugwu?